

Izhaja vsak petek.
Uredništvo in
upravništvo:
Kopitarjeva ulica št. 6.

NAŠA MOČ

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 4.—
pololetna . . . „ 2.—
četrtletna . . . „ 1.—
Posamezna št. „ 0'10

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Štev. 50.

V Ljubljani, 13. novembra 1914.

Leto IX.

Najnižje cene žitu!

Christlich soziale Arbeiter-Zeitung piše dne 7. novembra t. l.: Nemška zvezna vlada je oduševno počenjanje žitnih spekulativov krepko končala. Vlada je spoznala, da so potrebne najvišje cene in jih je tudi določila. 4. novembra so se zato končale igre na borzi. Borzjanci in trgovci v Nemčiji več ne določajo po svoje cen žitu, marveč ga predpisuje država, ker sodi, da mora nad vsemi drugimi koristimi odločevati korist države in njenega prebivalstva in če je potrebno, da se spekulacija izloči, se mora izločiti. Določila je zato nemška vlada pšenici, rži, ječmenu in otrohom najvišje cene. Te najvišje cene znašajo za 1000 kilogramov:

v Vratislavi rž 25 K, pšenica 29 K 73 vin.;
v Berlinu rž 25 K 96 vin., pšenica 30 K 68 vin.;
v Kolinu rž 27 K 84 vin., pšenica 32 K 56 vin.;
v Monakovu rž 27 K 96 vin., pšenica 32 K 68 vin.

Najvišje cene so nasproti zadnjim tržnim cenam le za 1.18 K do 4.72 K nižje. Najvišje cene, torej ne pocenjujejo žita, marveč preprečujejo nadaljnje povišanje cen. Vlada namerava od 1. januarja 1915 nadalje vsakih 14 dni povišati najvišjo ceno za 15 fenigov, to je 18 vin., kar morebiti ni umestno, ker so tako spekulaciji vratca še vedno odprta, kar zadržuje zaloge; a oblasti smejo po postavi s 4. avgusta 1914 prisiliti trnovce k prodaji.

Vsekakor če te navedene cene primerjamo s cenami žita na avstro-ogrskih trgih, vidimo, koliko cenejše je preživljenje v Nemčiji kakor pri nas. Dne 31. oktobra je veljalo žito na Dunaju rž 32 K 20 vin. do 33 K 20 vin., pšenica 38 K do 39 K 20 vin.; v Budimpešti 31 K 80 vin. do 32 K 50 vin., pšenica 40 K 30 vin. do 41 K 40 vinarjev.

Na Dunaju je torej stala rž 5 do 7, pšenica pa 7 do 8 kron več kakor v Nemčiji.

Pri nas je nujno potrebno, da vlada določi najvišje cene žitu!

Pozivamo odbore naših organizacij, da to vprašanje prouče na sejah in na shodih in naj tozadevne sklepe vpošljejo J. S. Z., ki jih predloži vladi.

Glasnik

Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze.

Novo ranjence so pripeljali v naš sanitetni oddelek in sicer v soboto 31. oktobra in v nedeljo 8. novembra in

sicer z ruskega bojišča. Ranjenci so Čehi, nekaj Dunajčanov in iz drugih krajev. Veselili so se, ko so čuli, da pridejo v tobačno tovarno, ker so že prej izvedeli, da so dobro postreženi. Zdravniško službo vodi vestno, ljubeznjivo in požrtvovalno naš zdravnik dr. Högl, ki prevezuje ranjencem vsak dan rane. Tvorniško vodstvo res zelo skrbi, da ranjenim našim junakom ničesar ne manjka. Ravnatelj Proos obišče večkrat ranjence, se z njimi ljubeznjivo razgovarja v raznih jezikih. Upravo samo kot tako vodi ekonomični tajnik Kratochwil s pomočjo pristava Kamana. Gospoda res zelo skrbita, da imajo ranjenci vse, kar potrebujejo. Za ranjence se kuha v tvorniški nalašč za to pripravljene kuhinji, ki jo nadzira delovodja Habicht. Hrana ranjencem se sama pozna na ranjencih, ki, ko so nekaj dni v tvorniški oskrbi, izgledajo tako, da se jim dobra kuhinja še na obrazih pozna. Za postrežbo določene delavke samoobsebi umevno tudi z vso ženskam lastno vestnostjo in skrbjo strežejo ranjencem.

Topla obleka za vojake. Takoj, ko je izbruhnila vojska, se je javnost naprosila, da naj se skrbi vojakom za toplo obleko. V naši tobačni tvornici je padel ta poziv na usmiljena srca. Pričeli so se med delavstvom nabirati prispevki za to že 4. septembra. Posamezni oddelki so tekmovali med seboj, kje da bi več nabrali. Nabralo se je v ta namen 702 K 70 vin, iz katerega denarja so se nakupile in izročile deloma Rdečemu križu in sicer 98 jopic, 13 parov dokolenic, 8 trebušnih ovojev, 3 pare zapestnic in ena snežna čepica. Vojakom sta se naravnost dali 2 jopici, 5 parov dokolenic, 1 par nogavic, 2 trebušna ovoja, 1 par zapestnic. Rdeči križ je naše darilo določil vojakom na željo našega delavstva, domačima pešpolkom št. 17 in plincem ljublj. dom. polk št. 27. Tvrdba Franc Kos je izdelala zelo poceni volnate jopice in je še darovala v prid Rdečemu križu 5 K 60 vin. Čč. matere uršulinke so drage volje pletle dokolenice, za kar se jim tim potom izraža zahvala. Vsem, ki so darovali, prisrčni Bog plačaj!

Vojni dogodki

od 3. do 10. novembra 1914.

Na srbskem bojišču se s hitrimi koraki bliža odločitev. V prostoru Cerpljanine (ki se razteza od Lešnice proti jugovzhodu) in južno od Šabca naše čete uspešno napadajo Srbe v njihovih utrjenih postojankah in jih tirajo iz njih. Dne 6. t. m. so naši zavzeli važni hrib Misar. Na črti Ložnica-Krupanj

—Ljubovija (ob bosenski meji) so naše čete po tridnevni uspešni bojih dne 8. t. m. iztrgale Srbom velevažne utrjene postojanke pri Kostajniku in zasele višine, ki z vzhoda nadvladujejo Ložnico ter glavni greben Sokolske planine (jugovzhodno od Krupnja). 120.000 močna srbska armada se iz teh krajev hitro hitro umika proti Valjevu. Naši so ujeli veliko Srbov in zajeli bogat vojni plen. — Poveljnik naše balkanske armade, feldčajgmajster Potiorek, je te dni izdal na vojake dnevno povelje, v katerem jih poziva k nadaljnji hrabri vstrajnosti, da se oslabiljeni in obupani sovražnik popolnoma stre in vojna še pred zimo konča. Kako zelo so k uspehom na južnem bojišču pripomogli tudi slovenski črnovojniki in zlasti 27. (ljubljski) črnovojniški polk, priča pismo polkovnika Karpelusa kranjskemu deželnemu glavarju dr. Šusteršiču, v katerem naglašajo, da so se mnogi častniki in vojaki tega polka, kateremu je sam poveljeval, v bojih prav posebno odlikovali. 27. črnovojniški polk je bil imenoma pohvaljen tudi v povelju armadnega poveljnika Potioreka.

Na severnem bojišču se zbirajo naše čete na novih postojankah; to velja o četah, ki se pomikajo iz Ruske Poljske, kakor tudi za gališke. Na Lysy gori na Ruskem Poljskem so naši Rusi, ki so pritiskali za njimi, počakali in jih v junaškem boju vrgli nazaj, nakar so lahko mirno nadaljevali svojo pot. Ob tej priliki so vjeli več tisoč Rusov.

Nemška armada je na svojem potu od Varšave prišla čez reko Warta (blizu poznanjske meje). Za njo pritiskajoča ruska konjenica je pri Kolu prekorčila reko, a bila poražena in vržena nazaj čez Warta.

Ob vzhodnoprusko - ruski meji se hijejo veliki in ljuti boji; pri Szittkehemenu in severno od Wyztitske jezera so Nemci odbili močne ruske napade ter ujeli veliko tisoč Rusov.

Na belgijsko - francoskem bojišču se boji nikamor ne ganejo, ker so se eni in drugi strahovito zagrizli in utrčili v svojih postojankah. Dne 8. t. m. so sovražniki izvršili izpad iz Nieuport, a so jih Nemci vrgli nazaj. Istega dne je angleško brodogradnja zopet poizkusila obstreljevati nemško desno krilo na belgijski obali, a so ga nemški topovi kmalu pognali. Nemci slejkoprej z vso silo napadajo Ypres (belgijska črta Dixmuiden-Ypres) in polagoma napredujejo; isto velja o ozemlju zapadno od Lille. Tudi na črti Lille - La Base - Arras - Noyon - Soissons-Reims Argoni - Verdun se vrše hudi boji. Na zahodnem obronku Argonov so Nemci zavzeli pri Vienne - le - Chateau važno

višino. Jugozahodno od St. Michaela so Nemci po težkih bojih iztrgali Francozom važno opirališče v gozdu Brule. V Vogozih so Nemci odbili francoski napad pri Markkirchu.

Turško vojno prizorišče. Na ukaz ruskega carja so ruske čete prekoračile kavkaško mejo in napadle Turke. Kakor poročajo turška uradna poročila, so bili Rusi po hudih bojih na celi črti poraženi; turška konjenica prodira ob reki Aras po ruskem ozemlju. — Na reki Šat - el Arab v Mezopotamiji sta se spopadla neki angleški topniški in turški motorni čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba ob egiptovsko-turški meji in porušili glavna poslopja. Opetovano so izkrcali tudi nekaj motornih čoln. Turki so z motornega čolna s topovi obstreljevali angleška petrolejska skladišča v Abadanu in jih užgali. — Angleži so obstreljevali turško luko Akaba

Vojna v kolonijah. Po junaški brambli je 7. t. m. padel nemški Čing-tav (na Kitajskem). Japonske in angleške čete so vkorakale v trdnjavo 9. novembra. V Čingtavu je štela nemška posadka le okroglo 6000 mož. Japoncev in Angležev pa je bilo 62.000 s 40 bojnimi ladjami. V čingtavskem zalivu je bila tudi naša križarica »Kaiserin Elisabeth«, že zelo stara ladja, ki je štela 450 mož posadke. Naši mornarji so se izkricali in se hrabro udeleževali brambe čingtavske trdnjave, ladjo je pa avstrijski poveljnik sam dal razstreliti, da bi ne prišla v japonske roke. — **V Južni Afriki** so se uprli Buri; Angleži so poslali proti njim svoje čete.

Anglija je anektirala turški otok Ciper in proglasila svojo suvereniteto nad Egiptom.

Srbija in Turčija. Obenem s trospornajimi državami je odpoklicala svojega poslanika iz Carigrada tudi Srbija.

Podpore družinam rezervistov.

Velika dobrota v sedanjem vojnem času je zakon, ki določa podpore družinam vpoklicanih rezervistov. Podoben zakon kakor v Avstriji obstoja tudi v Nemčiji, vendar pa, kot se čujejo razni glasovi in tako popolen kot naš avstrijski. Osrednja zveza krščanskih delavcev v Nemčiji je 5. oktobra poslala namestniku nemškega državnega kancelarja vlogo, v kateri se razmotriva načela in nedostatke načina razdeljevanja podpor družinam rezervistov ter stavi tozadevne predloge za bodočnost. Ker je ta vloga tudi za nas zanimiva spričo raznih podatkov, ki jih vsebuje, jo navajamo v glavnih potezah.

Vloga navaja: Izkušnje sedanjih mesecev so pokazale, da podpore družinam udeležencev vojske, določene na podlagi državnega zakona z dne 28. septembra leta 1888. in 4. avgusta leta 1914. ne ustrezajo popolnoma dejanskim razmeram. Znesek je za vsakega potrebne družine premajhen. Nadalje se vsled enotne višine podpore ne računa tudi z različnimi razmerami v posameznih delih dežele. Kar zadostuje za silo za vzdrževanje družine na deželi, zaostaja v velikem mestu daleko za socialnim eksistenčnim minimumom. Temelj podpore bazira na podlagi zakona iz leta 1888. Ta čas je bil gospodarski ustroj nemške države popolnoma drugačen. Ta čas je predstavljalo prebivalstvo, ki se je pečalo s poljedelstvom, v primeri z današnjim veliko večji odstotek celotnega prebivalstva. Danes pa živi večji del prebivalstva od industrije, trgovine in obrti in v velikih mestih ali v gosto naseljenih industrijskih krajih. Preživljenje teh ljudskih mas je, kakor znano, dražje kot na deželi, kjer more prebivalstvo vsaj del svojih živil samo producirati z vrtnarstvom in poljedelstvom. Pri tem pa je treba upoštevati tudi razliko v ceni stanovanj.

Spričo teh razmer se ne more taji, da je zakonito določena podpora družin vojnih udeležencev za mestne razmere prenizka, da je nujno potrebna revizija. Ostale vojskujoče se države, ki daleč zaostajajo za Nemčijo, kar se tiče gospodarske moči, dajejo družinam svojih vojnih udeležencev znatno višje podpore kakor Nemčija. (V Nemčiji dobiva žena rezervista od 1. novembra 12 mark na mesec, prej je dobivala le 9 mark.) Avstrija svoje podpore ni določila enotno za vso monarhijo, temveč primerno gospodarskim razmeram posameznih mest ali okrajev.

Celotna podpora znaša za osebo na dan na Dunaju nad 8 let 1 K 32 vin., pod 8 leti 66 vin.; v ostali Nižji Avstrijski nad 8 let 1 K 21 in pol vin., pod 8 leti 60 tri četrtine vin.; v Lincu 1 K 21 vin. in pol, pod 8 leti 66 vin.; v ostali Zg. Avstrijski 1 K 14 vin., pod 8 leti 57 vin.; na Solnograškem 1 K 23 vin., pod 8 leti 61 vin. in pol; v Gradcu nad 8 let 1 K 27 in pol vin., pod 8 leti 63 in tričetrt vin.; v Celovcu nad 8 let 1 K 35 vin., pod 8 leti 63 tričetrtine vin.; v ostali Koroški 1 K 18 in pol vin., pod 8 leti 59 in četrt vin.; v Inomostu nad 8 let 1 K 50 vin., pod 8 leti 75 vin.; v ostali Tirolski in na Predaliskem 1 K 27 in pol vin., pod 8 leti 63 tričetrtine vin.; v Pragi 1 K 20 vin., pod 8 leti 60 vin.; v ostali Češki nad 8 let 1 K 27 in pol vin., pod 8 leti 63 četrt vin.; v Brnu nad 8 let 1 K 27 in pol, pod 8 leti 63 četrt vin.; v ostali Moravski 1 K 20 vin., pod 8 leti 60 vin.; v Opavi nad 8 let 1 K 23 vin., pod 8 leti 61 in pol vin.; v ostali Šleziji nad 8 let 1 K 14 vin., pod 8 leti 57 vin.

Najmanjša podpora je višja kakor ona v Nemčiji. Francoska plača kot se more posneti iz poročil v časopisih, za ženo vojaka 1,25 franka, za vsakega otroka 0,50 franka. Žena z dvema otrokoma dobiva torej na Francoskem 67,50 frankov ali 54 mark na mesec, med

tem ko dobi v Nemčiji v poletnih mesecih 21 mark, v zimskih mesecih pa 24 mark. Še večja je razlika v Avstriji.

Nezadostnost zakonite podpore družinam je prisilila občine, zlasti pa večja mesta, da prispevajo k zakonitim podporam znatno tudi iz svojih sredstev, da tako obvarujejo družine vojakov pred skrajno bedo. Tozadevne odredbe občin so pa zopet zelo različne. Marsikatero občino so svoje prispevke določile višje kot so državne podpore, druge pa več ali manj nižje, med tem ko veliko število občin ni dovolilo nobenih prispevkov. Od občinskih prispevkov navajamo tu nekatere:

Mesto Düsseldorf prispeva za sooprogo na dan 80 pfenigov, za vsakega nadaljnjega otroka 20 pfenigov, do najvišjega zneska 3 marke na dan. Žena z enim otrokom dobi torej na mesec 36 mark. V Hanovru dobi istotako žena z enim otrokom mesečno 36 mark. V Osmabručku je določeno celotni znesek z všteto državno podporo na 30 mark za ženo in 10,50 mark za vsakega otroka. V Altenburgu so določili občinski prispevek na podlagi tamkaj običajne dnevne mezde. Žena dobi 30 odstotkov, vsak otrok 10 odstotkov, skupaj do najvišjega zneska 60 odstotkov običajne dnevne mezde. Tako dobi žena z enim otrokom na mesec 36 mark. V Aachenu je občinski prispevek tako odmerjen, da dobi soproga 26 mark in za vsakega otroka 10 mark na mesec. Gera prispeva za ženo 50 odstotkov državne podpore, vendar pa ničesar za otroke.

Stoodstotni prispevek k državni podpori izplačujejo naslednja mesta: Draždane, Kolin, Jena, Höchst ob Meni, Biberach ob Reni, Dessau, Düren, Finsterwalde, Hanau, Koblenz, Magdeburg, Neumünster, Oppersheim, Zossen, Wiesbaden itd.

Pod 100 odst. prispevajo sledeča mesta: Elberfeld, Barmen 75 odst., Brandenburg, Bremen, Cuxhaven, Mühlhausen na Turinskem, Gardelegen 66 dvetretjini odst.; naslednja mesta izplačujejo 50 odstotni prispevek: Vratislava, Görlitz, Frankobrod, Wilhelmshafen, Darmstadt, Kassel, Frankobrod ob Meni, Gößnitz, Heuningsdorf, Landsberg, Luckenwalde, Weißenfels itd.

Večje število mest pa prispeva manj kot 50 odstotkov, tako Aschaffenburg, Hof, Lüdenscheid, Radelberg, Schweinfurt 33 ena tretjina odst.; Arnstadt 30 odstotkov.

So pa tudi mesta, ki niso dovolila nobenega prispevka k državni podpori. Isto je tudi skoro pri vseh podeželskih občinah.

V nekaterih mestih se vsekakor dajejo podpore kot so navedene, in sicer na ta način, da se posebno potrebnim družinam dovoljujejo iz prostovoljnih zbirk nadaljni prispevki. Te prostovoljne zbirke pa se zmanjšujejo v zadnjih tednih, ker so nastale tudi druge potrebščine večje (tako na primer potreščine Rdečega križa, darovi vojakom itd.)

Iz vsega je razvidno, kako različno so urejene podpore od strani občin družinam vojakov. Široki krogi so z nami vred mnenja, da je podpiranje družin vojakov pravzaprav naloga države. Občinam prinaša sedanji vojni čas celo vrsto drugih nalog, ki jim povzročajo znatne stroške. Vsled pomanjkanja zakonitega podpiranja brezposelnih leži predvsem skrb za veliko število brezposelnih na ramenih občin. Občine bi za možnost dela in za brezposelne gotovo več storile, ako bi se jim odvzelo breme podpiranja družin vojakov.

Jugoslovan. Strokovna Zveza.

Sedanji težavni čas zahteva zopetnih mož, tudi v organizaciji. Ravno sedaj se bo pokazalo, kdo izmed naših članov zna ohraniti v tem težavnem času zvestobo. V času gospodarske povzdige, ko so se potom organizacije doselga izboljšanja v delovnem razmerju in mezdah, je bilo lahko, biti član organizacije. A sedaj v času gospodarskega zastanka, sedaj za časa vojne, je treba res imeti zmisel za potrebo skupnosti kakor tudi zvestobo, kar je za malotrdne značaje težavna zadeva. Mi seveda trdno upamo, da se noben naših članov ne bo izkazal kot malo, trden značaj, temveč bo tudi za časa vojne ostal zvest svoj organizaciji.

Tudi naša vodstva krajevnih skupin in plačilnic bodo ravno sedaj imela priliko pokazati, ali so zmožna, voditi svoje odgovornosti polne posle. Vodstva krajevnih skupin se morajo prilagoditi obstoječim razmeram ter uporabiti tudi izredna sredstva, da se vzdrži organizacija na dosedanji višini. Kjer se to ne godi, ni vse v redu.

Priglaševanje in nadziranje brezposelnosti, preskrbovanje dela, onemogočujoče poslabšanje v obratih, vplivanje na oblasti, da varujejo delavstvo skraj-

ne bede, vedno informiranje osrednjege vodstva o razmerah v kraju ter točno izvajanje njegovih odredb — so le nekatere stvari, ki jih mora oskrbovati vsaka krajevna skupina in ki se morajo tudi izvršiti, ako se hoče doseči res kake koristi za člane.

Ena najvažnejših nalog za časa vojne pa je predvsem skrb za točno plačevanje članarine. Vplačana članarina naj se tudi točno pošilja centrali, kajti ne gre, da bi centrala izplačevala podpore, medtem ko bi sama morala čakati dalje časa na članarino. Gotovo je točnost ena najlepših čednosti in velike važnosti za vsako organizacijo. Točnost tudi ne povzroča več dela, gotovo pa manj.

V mnogih krajih se ne izplačuje zasluzeno plačilo vsak teden, temveč vsakih 14 dni ali pa na štiri tedne. Marsikak načelnik krajevne skupine ali pa plačilnice daje na prosto članom, da plačujejo vsled tega članarino v daljših kot enotedenskih rokih. Tako se zgodi, da marsikak član ni več plačeval članarine v enotedenskih rokih, temveč na 14 dni ali pa šele na en mesec. Dokler so vladale normalne razmere, se pomanjkljivosti takega ziste ma niso bogve kaj opazale. Vsakdo pa mora priznati, da se lažje plačuje redno vsak teden malenkostni donesek, gotovo pa bodo zaupniki naleteli na težave, če morajo porabiti članarino na enkrat za cel mesec. Koncem meseca se plačuje pogosto tudi stanarina, in družijo se tudi drugi stroški, in tako se zgodi, da se celomesečna članarina težje plača kakor pa bi se v slučaju, ako bi se plačevala v tedenskih obrokih. Ako plačujejo člani redno svoje tedenske doneske, ima pa tudi načelnik skupine oziroma plačilnice natančnejši pregled nad gibanjem članov in finančnim položajem. Načelniku je v tem slučaju tudi lažje odgovarjati na vprašanja centrale. Tedensko vplačevanje članarine vpliva tudi na to, da ostanejo člani zvesti organizaciji. Ako član ne vplača brez zadostnega vzroka članarine, potem se ve, da je postal suha veja. Takoj se more v tem slučaju ukreniti primerne korake. Kjer pa je upeljano mesečno vplačevanje, tamkaj minejo štiri tedni, predno javi zaupnik izstop kakega člana. Ako pa je član zaostal s članarino nad štiri tedne, ga je težje ohraniti organizaciji kakor pa, ako bi samo zaostal z enim tedenskim vplačilom. Res je, da daje tedensko pobiranje članarine več dela, a to delo je zanesljivejše in temelji na točnosti, s katero mora računati vsaka organizacija, ako hoče biti organizacija.

Ako homo storili v vsakem oziru svojo dolžnost, potem se nam ne bo treba sramovati po sklepu miru pred tovariši, ki se bodo vrnili iz vojne. Našli bodo organizacijo, ki je vedno pripravljena in zmožna, braniti koristi svojih članov.

Skrbimo za svoje organizacije! V sedanjem času je potrebno, povedati delavstvu, da je zanj velika korist, ako se ohranijo in vzdrže njegove organizacije. Ravno sedanj čas bo pokazal, ali so delavci močni dovolj, da ostanejo tudi v tem težavnem času zvesti svoji organizaciji. V težavnih razmerah, v katerem je zlasti delavsko ljudstvo, mora delavec varčevati s svojimi skromnimi dohodki in omejevati svoje izdatke, kjer le more. Pri tem nastaja za mnoge vprašanje, ali bi ne varčevali tudi z doneski za svojo organizacijo. Bilo bi pa ravno narobe in najbolj neprimerno, kar bi mogel storiti delavec v sedanjem času, ako bi si na tozadevno vprašanje odgovoril na sledeči način: »Sedaj v sili izstopim iz organizacije, pozneje bom pa zopet pristopil.« Kdor tako misli in tako dela, škoduje v prvi vrsti najbolj sebi, a tudi skupni delavski stvari. Kajti organizacija delavca tvori ravno v sedanjem času edino zaslombo, brez katere bi se razvila najhujša konkurenca na delovnem trgu. Poostrena konkurenca pomenja pa znižanje mezd in poslabšanje delovnih pogojev. Posledice tega pa bi čutil vsaki delavec več ali manj. Trdna zveza delavstva pa more vsem nedostatkom odpomoči, vsaj deloma. Edino organizacijam je mogoče dobiti pregled nad delovnim trgom in delovne moči, ki so na razpolago, porazdeliti kolikor mogoče primerno. Organizacijam je mogoče na podlagi o delu in s pomočjo oblasti vse ukreniti, da se priložnost za delo pomnoži in da se izravna razlika med ponudbami in povpraševanjem za delo. Tozadevni koraki se pa morejo edinole ukreniti, ako ohranijo delavci svoje organizacije toliko sposobne, da lahko razvijajo temu primerno delavnost. Ker je vsled mobilizacije izgubila začasno oziroma tudi trajno marsikaka delavska organizacija precejšnje število članov, je dvojna in trojna dolžnost vseh ostalih, da skrbijo tudi za nadaljni razvoj organizacij. Tega člani niso sa-

mo dolžni v prvi vrsti sebi, temveč tudi svojim tovarišem, ki se bore na bojnem polju za blagor domovine. Žalostno bi bilo, ako bi se vrnili domov in bi ne našli zaščite svojemu gmotnemu ob- stanku.

Tkalci v Dugareso. Po posredovanju Jugoslovanske Strokovne Zveze je šlo v terek zopet sedem delavk in delavcev v tkalnice v Dugareso. Tovarna potrebuje še izučenih tkalcev in tkalk. Ako hoče iti tja kdo, ki je sedaj brez dela, dobi v Dugoresi delo in zaslužek.

Vojna in nevtralne države.

Mnogi menijo, da škoduje vojna samo vojskujočim se državam; toda vojna prizadeva občutno škodo tudi nevtralnimi državam. Vsled onemogočenega in oviranega prometa trpi trgovina in vsaka nevtralna država je v nevarnosti, da z dobavo blaga izkazuje kaki državi posebne ugodnosti, s čemer krši nevtralnost. V takem položaju ste pred vsem Amerika in Holandska. V Združenih državah je letos izredno dobro izpadla žetev pšenice. Vse luke so je polne. Toda tega blaga ne morejo vkrcati na ladje, ker je nemško trgovinsko brodogojstvo takorekoč izgubilo, angleško pa je bilo zaradi vojaških transportov znatno reducirano. Vsled tega hoče parlament Združenih držav upeljati lastne paroplovne črte. Toda odkod naj vzame ladje? V ameriških pristaniščih so mnogi nemški in tudi avstrijski parniki, tako na primer velikanski nemški transatlantski parnik »Vaterland«, a četudi bi Amerikanci te parnike prekrstili, bi to Angležem gotovo ne oviralo, da bi jih ne zaplenili. Poleg tega bi pa pomenjal odkup teh ladij, ki so v vojni za Nemčijo brez pomena, finančno podporo vojskujoče se nemške države. In ker se je Amerikancu Morganu prepovedalo posoditi Francoski denar, bi se moralo ukreniti tudi napram Nemčiji, oziroma Avstriji.

Tudi Švedska, Norveška, Danska in Holandska občutijo izredne posledice evropske vojne. Kajti Angleška pregleduje skoro vsak parnik imenovanih držav, ako odgovarjajo njihovim trgovski bilanci. Angleška jim napravi natančen račun: Kar tu vozite, je več premete, žita in bakra, kokos pa sami rabite. Pri tem kaže Angleška seveda tudi mnogo zlobe in jeze napram nevtralnimi državam, ki nočejo stopiti na njeno stran. Toda vojna, prav za prav moč njene mornarice, ji omogočuje njeno postopanje. Vsled tega mora žito in druga živila gniti v inozemskih pristaniščih. Amerikancev se polasča zaradi tega obup, tembolj, ker Angleži z vsakim dnem proglašajo novo blago kot vojno kontrebando. Amerikanski bombažni trgovci ogorčeno protestirajo proti temu, da se smatra tudi bombaž kot prepovedano blago, in cele armade bombažnih producentov so v nevarnosti, da propadejo. Toda bombaž se rabi tudi za — municijo! Argentinijska in Braziljska ne moreta izvažati svojega mesa, svojega žita in kave, Italija mora pustiti, da se velike množine njene- ga sadja — tudi v tem pogledu je izpadla letina izborna — uničujejo, da propada njena sladkorna industrija, ker ji manjka prometnih sredstev. In tako stoji velika množica surovinskih industrij in produkcij živil v nevtralnih deželah pred ogromnim polomom.

Veliko škodo imajo tudi one dežele, ki žive od trgovskega prometa. V tem oziru prideti predvsem v poštev Švica in Italija. Prva mora poleg tega tudi plačati stroške oborožene nevtralnosti, to je mobiliziranje za varstvo svoje meje. V obeh deželah so hoteli in restavracije zapuščene, železnice prinašajo znatno zmanjšane dohodke. S številkami se škoda, ki jo trpi Italija, niti ne da označiti. Toda nekoliko vpogleda nudijo v tem oziru vplačane vstopnine v muzejih. Najbolj obiskana mesta v Italiji so Rim, Florenca in Benetke. Vstopnina v Torinu in v galeriji Borghese v Rimu je znašala v preteklem letu 86.000, na Palatinu 36.000, v Angelskem gradu 25.000 lir. V Flornci, v Ufficijih 83.123, v medicjski kapeli 40.000 lir. V Benetkah so v palači dožev zbrali 163.000, v akademiji 48.266 lir. Bresa v Milanu je imela 52.023, Leonardova Vincencijeva »Zadnja večerja« kakih 50.000, muzej v Neaplju kakih 50.000 lir dohodkov. Največ izgube imajo Pompeji, ki so imeli 203.908 lir dohodkov itd. Vse to se je sedaj skoraj popolnoma nehalo.

Italija ima škodo tudi z ozirom na izseljeniško vprašnje. Stotisoči izseljencev so leto za letom hodili v Ameriko in drugam, odkoder so pošiljali domov svoje prihranke — okoli 100 milijonov lir na leto. In sedaj niso le popolnoma prenehale te denarne pošiljave, temveč se vračajo sedaj tudi v velikem številu izseljenci domov zaradi pomanjkanja dela v inozemski indu-

striji, pomnožujejo bedo doma in so za breme javnosti, ki mora zanje skrbeti. Ti stroški niso manjši kot oni vojskujočih se državah. In to se godi v času, ko državni dohodki znatno nazadujejo. V Italiji so v zadnjem četrtletju juli-september bili za 26 in pol milijona lir manjši kot prejšnje leto v istem času.

Tudi Angleška si domišlja, oziroma Grey in Churchill skušata Angležem dopovedati, da predstavlja ravno toliko kot nevtralno deželo, da bo ostala nedotaknjena od grozot vojne. Gotovo je, da je bil hinavski in zavratni namen Greya, izvojevati boj angleških kapitalistov z nemškimi potom Francoske in Belgije kakor tudi Rusije, pri čemur naj bi ostala Angleška nedotaknjena od grozot vojne. Kakor pa je padla ta hinavščina, s katero se je zapletla v pogodbo Belgija in Francoska, ravno tako se Angleška zelo moti, ako meni, da ta vojna ne bo imela zanj zlih posledic. Kajti Angleška je tvorila dosedaj svetovni trg. Od zunanje trgovine Nemčije, Avstrije, Belgije, Francoske in Rusije, ki znaša skupaj 14 milijard, je več kot polovica financirana od Angleške, to se pravi, da angleške banke posredujejo trgovino, da sprejemajo plačila v obliki menic in plačujejo s temi menicami, da jamčijo za čas med akceptiranjem in plačilom. Sedaj leži za kaki dve milijardi akceptiranih menic v Londonu, a ne plačanih. Te menice so izdane večinoma za povprečno dobo treh mesecev. Medtem pa je izbruhnila vojna in prekinjena trgovina bo povzročila polom številnih tvrdk, argentinskih, brazilskih itd., ki teh menic v Londonu ne bodo mogle plačati. To bo postala grozna finančna katastrofa za Angleško. In ako se to ne kaže že sedaj, je temu kriv samo moratorij, ki daje dolžniku pravico, da odlaga s plačilom. A četudi bo končana vojna, bodo najmanj Belgija in Rusija, a bržkone tudi Francoska, rabile dolgo časa, preden bodo mogle prirediti zopet s plačili. Tudi tu bodo torej imele angleške banke ogromne izgube in gospodarski polomi stotisočev bodo opustošili tudi angleško narodno gospodarstvo, tudi ako se nemške armade ne bodo izkrcale pri Dovru in ako njeni Zeppelinji ne bodo metali bomb na London. Temu naravnemu povračilu za svojo strahopetno zavratnost se bodo angleški kapitalisti komaj izognili, naj potem Grey tudi trdi cinično, da Angleške vojna ne bo mnogo več veljala kot bi jo njena nevtralnost.

Male države Holandska, Danska, Norveška so napram roparskim činom Angleške seveda popolnoma brez moči ter se morejo zadovoljiti samo s tem, da stiskajo svoje pesti v žepih. Značilno je za infamno politiko angleških kapitalistov, da izrablja ugodno priliko srbskega zavratnega umora ne le samo za zaželjeno gospodarsko uničenje Nemčije, temveč tudi zato, da prizadevne trgovini manjših konkurentov znatno škodo, ki se ne bo mogla nikdar

popraviti. Med Angleško in Holandsko obstojajo že stoletja komercialna nasprotstva, ki so zaenkrat dosegla višek v popolnem podvrženju Holandske in njeni odpovedi kot svetovne sile, ne da bi se pri tem Angleška odrekla svoji ropazelnosti. Kajti angleški kapitalisti se čutijo toliko časa ogroženi, dokler bo plula po oceanu kaka ladja pod tujo zastavo. Angleški kapitalizem hoče biti edini gospodar svetovne trgovine. In to je tudi vzrok njegovega sovražstva napram Nemčiji, ki je v zadnjih 40 letih pokazala doslej nenavadno energijo gospodarskega razvoja. Da vodijo Angleško v sedanji vojni ti postranski nameni, dokazuje jasno tudi njeno obnašanje napram zaveznici Belgiji. Za kršeno nevtralnost Belgije je pobožna, visokomoralna Angleška potočila krokodilske solze, a v svoji bolesti ni pozabila izročiti glavno trgovinsko mesto svoje prijateljice obleganju in mu povzročiti večmilijonsko škodo ter onemogočiti uporabo njegovega pristanišča za dalje časa. Seveda, ljubljani in globoko obžalovani Antverpi so bili najnevarnejši konkurenti Londona. Toda tako, kakor si predstavlja angleška domišljija, se stvari ne bodo razvile. Kajti poleg Nemčije obstoje tudi še druge velike trgovinske države. »Uncle Sam«, kakor imenujejo posebej severoameriških Združenih držav, je nagrančil čelo in to je zadostovalo, da se je podlo nadlegovanje nevtralne trgovine vsaj deloma omejilo. Tako se je morala vsemogočna Anglija na primer ukloniti in pripustiti izvažanje bombaža iz Amerike. Upajmo, da bo sčasoma ameriški velikan poučil na enak način Angleško tudi glede drugih stvari.

Stavke in izključitve od dela leta 1913.

Delavski statistični urad trgovinskega ministrstva je izdal letnik 1913, ki se peča s statistiko delavskih stavk in izključitev od dela v Avstriji.

Število stavk je v primeri z letom 1912 zdatno padlo. Tudi njih obseg se je skrčil. Stavkalo se je 438 krat (leta 1912. pa 761 krat); stavkalo je 39.814 delojemalcev (l. 1912. pa 120.953) v 1024 (l. 1912. v 2818) delovršbah, med njimi v 441 (l. 1912. v 1060) tvornicah.

Na Češko odpade glede na skupno število stavk 37,7% (1912: 42,7%); na Nižjo Avstrijo 26,7% (l. 1912.: 22,3%); na Moravsko 9,8% (l. 1912.: 9,6%); na Šlezijo 6,2% (l. 1912.: 5,2%), ostale kronovine izkazujejo nižje odstotke.

V obratih, kjer se je stavkalo, ni delalo povprečno 45,2% (l. 1912.: 57,1%) delavstva. Stavkalo 33.336 (l. 1912.: 102.067) delavcev in 3478 (leta 1912.: 18.886) delavk.

35.675 (113.790) stavkujočih delavcev je po končani stavki nadaljevalo delo v prejšnjem obratu, 1395 (3015) jih je bilo odpuščenih, 2744 (4148) je pa prostovoljno zapustile obrate. Mesto

odpuščenih delavcev je bilo iznova sprejetih 2548 (4166) oseb, 4111 (10.222) je moralo vsled stavke neprostovoljno prenehati delati.

V stavbni obrti je bilo 65 (130), v rudarstvu 57 (67), v kamniti industriji 51 (86), v lesni industriji 47 (77), v kovinarstvu 46 (83), v izdelovanju oblek 42 (72), v tekstilni industriji 30 (71) in v strojni industriji 29 (64) stavk. Ostale stavke so zadele manjše obrate.

Spomladi je izbruhnilo 147 (298), poleti 137 (245), jeseni 84 (102) in pozimi 70 (116) stavk in sicer je stavkalo spomladi 15.727 (54.162), poleti 14.821 (40.864), jeseni 5148 (17.516) in pozimi 4118 (8411) delavcev.

Najdaljša stavka je trajala 270 (274) dni. Povprečno so trajale stavke 16 (17,2) dni.

Na stavke v več delovršbah, to je na skupinske stavke, odpade 12,6%, 87,4% (78,3%) pa na stavke v posameznem podjetju.

333 (591) je bilo napadalnih stavk, 69 (102) pa obrambnih stavk, 36 (68) sporov se ne more v ti dve skupini uvrstiti.

Stavke so največkrat povzročile nezadovoljive plače in sicer v 239 (473) slučajih.

Višje plače so se zahtevale tudi pri stavkah, ki so nastale iz drugih razlogov. Glede na delavno dobo se je stavkalo 87 krat (210 krat l. 1912.).

Stavk za priznanje organizacij je bilo 145 (286 l. 1912.).

88 (50) stavk se je končalo s popolnim, 193 (374) z delnim uspehom; 157 (237) stavk se je izjavilo.

Zasluzka je vsled stavk odpadlo približno 2.000.000 (l. 1912.: 7 milijonov) kron in se je zamudilo nad 400.000 delavnikov.

Izključitev od dela je bilo 23 (40) v 1675 (203) obratih. Od dela je bilo izključenih 22.258 (24.295) delavcev. Med njimi jih je bilo zopet sprejetih na delo 19.769 (23.799), 336 (345) jih je bilo odpuščenih, 2153 (151) se jih ni več prišlo za delo. Mesto odpuščenih so sprejeli na delo 1240 (175) delavcev.

Največja izključitev od dela je bila izvedena v približno 1200 tiskarnah in je bilo med približno 20.000 delavci izključenih do 14.800 delavcev skozi 56 dni.

Izdajatelj in odgovorni urednik Jože Gostinčar. Tisk Katoliške Tiskarne.

Edna in najkrajša linija v Ameriko!
Samo 5 dni!
iz Hawre v New-York
francoska prekmorska družba.

Veljavne vozne liste (Sifkarte) za francosko linijo iz Hawre v New-York in listke za povratek iz Amerike v staro domovino, po najnižji ceni
in brezplačna pojasnila daje samo ED. ŠMARDA
potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18 v hiši „Kmetске posolilnice“.

Razširjajte med delavstvom Vaše glasilo
„Našo Moč“.

Občudovanje vzbujajoči
pojav narave 20. stoletja.

Brezplačno sporočim vsakomur, kako je mogoče ozdraviti z mojim dobro preizkušenim domačim sredstvom dolgotrajno prsno bolezen, naduho in kašelj.

Prosim, da se za odgovor priloži znamka

D. WACOWSKY, Pízenj (Češko).

Poštni predal 150.

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebščin.

F. Meršol LJUBLJANA
Mestni trg 18.
Trgovina z modnim in drobnim blagom.

Velika izbor vozenin, čipk, rokavio, nogavio, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih robov, ovratnikov, zavratnic, volne, bombaža, suknaos itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

Največja in najstarejša
tovarna lončenih peči in
raznih lončenih izdelkov
Av gust Dre lse, Ljubljana

Mnogokrat odlikovana.

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na
štedilna ognjišča in peči

preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Župniščem, samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustrirani ceniki so na razpolago.

— 256 —

volitvi, o času, doklej in o vrsti, po kateri službujejo, o volitvi načelnika in njegovega namestnika, in o času, kako dolgo oba službujeta.

Za pravila so merodajna naslednja načela:

1. Razsodiški odbor naj sestoji iz enakega števila udov iz stanu obrtnikov in pomočnikov. Število udov mora zadostovati, da se more redno dopolnjevati razsodišče po predpisu § 123.

2. Vsakoratnega načelnika razsodiškega odbora in njegovega namestnika volijo člani odbora izmed sebe. Oba ta funkcionarja smeta pripadati tako stanu obrtnikov kakor tudi stanu pomočnikov. Volijo ju vsi člani odbora z absolutno večino glasov. Ako se v roku, ki ga določajo pravila, ne doseže ta večina, naj oba funkcionarja za poslovno dobo, ki je določena v pravilih, menjaje še pripadata stanu obrtnikov in stanu pomočnikov. Tu se je držati načela, da načelnika in njegovega namestnika iz stanu obrtnikov volijo odborniki, ki so iz stanu pomočnikov, načelnika in njegovega namestnika iz stanu pomočnikov pa odborniki iz stanu obrtnikov.

Da se poravnajo prepiri, nastajajoči iz delovnega, učnega in plačilnega razmerja med zadrudnimi člani in njihovimi pomočniki, volijo zadruga posebno razsodišče. V tem razsodniškem odboru mora polovica udov pripadati gospodarjem, polovica pa pomočnikom. Podrobneje določbe o razsodišču morajo biti obsežene v posebnih pravilih.

Zadrudno razsodišče mora poravnati prepire le v onih slučajih, če sta obe pripravljenci se stranki s tem zadovoljni. Po razsodbi pa je vsaki stranki na prosto dano, da v isti stvari vložijo tožbo pri navadni (civilni) sodnji, in sicer tekom 8 dni po razglasitvi razsodbe, ako bi katera ne bila zadovoljna z izrekom zadrudnega razsodišča. Toda izrek razsodišča je vključ temu takoj izvršljiv, in sicer v slučaju potrebe upravnim putem, četudi se je stranka pritožila pri civilni sodnji. Nadaljni pogoji za pristojnost takega razsodišča je, da izvira prepir res iz delovnega, učnega ali plačilnega razmerja, in da pripadati obe stranki zadrugi. — Za prepire med trgovci in njihovimi uslužbenci je pristojna trgovinska sodnja.

Stroške, kateri nastanejo vsled razsodniškega postopanja, mora poravnati zadruga.

§ 123.

Spori, kakršni so oznanjeni v §§ 114. in 122. se morejo po razsodiškem odboru poravnati ali z nagodbo ali z razsodbo (odloko).

Da se pravnokrepro sklence nagodba, morata razen načelnika ali njegovega namestnika navzočna biti še dva po prejšnjem paragrafu v delovanje poklicana razsodnika, katerih eden bodi izmed imetnikov obrta, drugi izmed pomočnikov.

— 253 —

f) o sestavi načelnštva, o obsegu in trajanju njenih pravic, in kako naj bodo zadrudniki zastopani v načelnštvu;

g) o nadzorovalnih organih, ki naj se pridajo načelnštvu, in o načinu blagajniške manipulacije;

h) o sestavi in sklicevanju občnega zbora članov, o sklepčnosti in glasovalni pravici zadrudnih članov;

i) o zastopanju blagajnice na zunaj in o oblikah pravnozaveznih dejanj;

k) o obliki, v kateri naj se vrše blagajnična razglasila;

l) o pogojih za izpremembo pravil;

m) o sistemizovanju plačevanega blagajničnega pomožnega osebja.

Pravica, izdelati in odobriti pravila za zadrudno bolniško blagajno, pristaja občnemu zboru bolniške blagajne, ne zadrudnemu zboru. (U p r. s o d. 8. m a j a 1890, št. 1529).

§ 121 c.

Bolniška blagajnica mora imeti načelnštvo, ki naj sestoji do dveh tretjin iz pomočnikov, z eno tretjino pa iz zadrudnikov. Člane iz stanu pomočnikov voli pomočniški zbor, člane iz stanu obrtnih imetnikov pa zadrudni zbor. Načelnštvo naj zastopa blagajnico na zunaj, oskrbuje vse njene posle in odloča in odreja o vsem, kar ni izrečno pridržano občnemu zboru.

§ 121 d.

Načelnštvu naj se v nadziranje poslovodstva in v pregledovanje računov in poročanje o njih pridoda stalen odbor, ki bodi tudi tako sestavljen, da volijo dve tretjini pomočniki iz svoje srede, in eno tretjino obrtniki iz svoje srede.

§ 121 e.

Področje občnega zbora, načelnštva in nadzorovalnega odbora je v pravilih natančno omejit, ter je občnemu zboru zlasti pridržano:

a) da sklepa o letnem poročilu načelnštva in mu daje odvezo;

b) da sestavlja pravila, sklepa o poznejši izpremembi pravil in o spajanju blagajnice z drugimi bolniškimi blagajnicami, katere ustrezajo zakonitim pogojem;

c) da sklepa o najemanju posojil, ki presegajo v pravilih določene meje;

d) da sklepa o razdružbi blagajnice (§ 121 h, odstavek 4, t. 2).

Odločevalni organi v zadrudni bolniški blagajni so torej: načelnštvo, nadzorovalni odbor in občni zbor. Podrobnejši delokrog teh organov se določa v pravilih oziroma se na zakonite zahteve.

Solidno izdelane
dežnike in solnčnike
priporoča
po najnižjih cenah
L. Mikusch, Ljubljana,
Mestni trg št. 15.

Lekarna „Pri kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc
Ljubljana, Rimska cesta št. 24.
Priporočajo se sledeča zdravila:
Balzam proti želodčnim bolečinam, steklenica 50 v.
Kapljice za želodec, izvrstno, krepilno in slast do
jedi pospešujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kapljice zoper želodčni krč, steklenica 50 v.
Posipalni prašek, proti ognjivanju otrok in proti po-
tenju nog, škatlica 50 v.
Rižje olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni koloidi, za odstranitev kurjih oces in trde
kože, steklenica 70 v.
„Sladin“ za otroke, škatla 60 v.
Tinktura za želodec, odvajalno in želodec krepilno
sredstvo, steklenica 20 v.
Trpotčev sok, izvrstni pripomoček proti kašlju, ste-
klenica 1 krono.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 v in 4 krono 80 v.

IVAN JAK IN SIN v Ljubljani,
Dunajska cesta 17
priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih
voznih koles in šivalnih strojev
= za rodbino in obrt. =

Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernova ulica 9
priporočata svojo največjo zalogo
izgotovljenih oblek za gospode,
dečke in otroke.
Novosti v konfekciji za dame.

Pozor, slovenska delavska društva!
Kupujte svoje potrebščine pri znani
in priporočljivi domači manufakturni
trgovini
Janko Češnik
(Pri Češniku) LJUBLJANA
Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica
v kateri dobite vedno v veliki izbiri
najnovejše blago za ženska in moška
oblačila.
Cene najnižje.
Postrežba poštena in zanesljiva.

Sladni čaj-zajtrk!
Pri 50% prihranku in okusen zajtrk, južina! dose-
žejo oni, ki namesto kave, čaja, kakao, sladne kave, pijejo
sladni čaj. Ako se ga uporablja pri dojenčkih namesto
mleka za otroke, so otroške bolezni manj nevarne. — Je za po-
lovico cenejši. Dr. pl. Trnkoczyev sladni čaj ima ime Sladin in
moči je vedno bolj priljubljen. Povsod 1/4 kg zavoj 60 vin.
Tudi pri trgovcih. Po pošti pošlje najmanj 5 zavojev
lekarnar Trnkoczy v Ljubljani. Ta lekarnar je svojih osem
virok zredil s sladnim čajem. Glavne zaloge na Dunaju: le-
karne Trnkoczy: Schönbrunnerstrasse št. 109,
Zdravje! Josefstädterstrasse št. 28, Radetzkyplatz št. 4.
v Gradcu: Sackstrasse št. 4.
Priporočljiv zlasti za one, ki se čutijo bolne, slabe.
Za resničnost tega naznanila jamči 5 tukaj navedenih tvrdk
Trnkoczyjevih, istolačno ugodne sodbe zaupanja vrednih oseb.

Svoji k svojim!
A. LUKIČ
Ljubljana, Pred Skofijo št. 19.
Konfekcijska trgovina
za dame, gospode, dečke in deklice
se najtopleje priporoča.

The Peke shoe
Varstvena znamka.
Peter Kozina & Ko.
Tovarna čevljev v Tržiču,
Gorenjsko.
Najmodernejše podjetje monarhije.
Otvoril sem lastno prodajalno
na drobno v Ljubljani na debelo
Breg št. 20 (Cojzova hiša).

A. & E. SKABERNÉ, Mestni trg št. 10
Velika zaloga manufakturnega blaga, različno
sukno za moške obleke, volneno blago, kakor
ševjoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. —
Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati
izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kako-
vostih in širinah; potrebščine za krojače in šivilje.
Planelaste in šivane odeje, različne preproge za
postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti
v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni
prti, servijeti in brisalke iz platna in damasta.
Priznana nizke cene!
Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse
vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor:
srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi
pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira
v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh
velikostih za otroke. — Predpasniki najnovej-
ših krojev iz pisanega blaga, šifona, listra in
klota. Stezniki ali moderci od najcenejših do naj-
finejših. Fini batistasti, platnjeni in šifonasti
žepni robci. — Zaloga gosjega perja in puha.
Vedno sveže blago!
Velike skrinice v prvem nadstropju.

Najboljša, najsigurneja prilika za štedenje!
Ljudska Posojilnica
registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6
prtičije, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo
sprejema hranilne vloge in vloge v
tekočem računu, za katere jamčijo
ne samo njeni zadružniki, temveč tudi
cela dežela Kranjska
in jih obrestuje po
4³/₄ 0/0
brez kakega odbitka, tako da sprejme vlož-
nik od vsakih vloženih 100 kron čistih
obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je
bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov
kron. Za nalaganje po pošti so poštnohra-
nilnične položnice brezplačno na razpolago.
Načelstvo.

— 254 —

121 f.
Na občnem zboru ima vsak navzoči član (pomočnik) po en glas, vajenci se ne smejo udeleževati posvetovanja in glasovanja.
Občni zbor se sme sestaviti tudi iz odposlancev, katere je voliti izmed članov, ki imajo glasovalno pravico.
Občni zbor more sestojati iz odposlancev tedaj, kadar ima blagajnica več nego 300 članov.
Pravila naj obsegajo tudi natančnejša določila o številu odposlancev in o njih volitvi.
Število odposlancev mora biti najmanj petkrat toliko, kakor število članov načelnštva.

§ 121 g.
Zadružniki imajo pravico do polovice glasov, ki pristojajo pomočnikom v občnem zboru, oziroma v zboru odposlancev, ter se smejo dati zastopati po pooblaščenih.

§ 121 h.
Občni zbor zadružne bolniške blagajnice sklicuje prvič obrtna oblast, katera sme na ta zbor odposlati tudi kakega udeleženca občinskega načelnštva, oziroma tam, kjer že obstoje zadruga, ga sklicuje zadruga načelnik, pozneje ga pa sklicuje zadruga načelnštvo (§ 121 c).
Pravila bolniških blagajnic morajo biti odobrena od političnega deželnega oblastva, ki o tem popreje zaslži zadrugo, ako itak ne sklepa o njih zadruga zbor (§ 119 c, lit. k).
Upravljanje bolniške blagajnice je pod nadzorstvom obrtnega oblastva. To oblastvo ima pravico, vsak čas vpogledati vse blagajnične knjige in račune ter blagajnico pregledovati, ter ima dolžnost, paziti na to, da se pravila natančno izpolnjujejo. Nadzorovalno oblastvo se pri odnosnih uradnih poslih poslužuje strokovnih organov, ki jih označi politično deželno oblastvo.
Politično deželno oblastvo sme ukreniti razpust zadružne bolniške blagajnice:
1. ako se ponavljajo teške nerednosti v upravljanju blagajnice ali nezakonitosti in se kljub pozivu nadzorovalnega oblastva ne odpravijo;
2. ako zadruga zbor in občni zbor blagajnice z dvetretjinsko večino navzočih skleneta razpust zadružne bolniške blagajnice.
Blagajnico je razpustiti, kadar je zadruga konec.
Kadar se odredi razpust blagajnice, se obenem ukrene, kar je takoj potreba, da blagajnični člani pristopijo drugim bolniškim bla-

— 255 —

gajnicam. Premoženje razpuščene blagajnice služi najprej za poravnavo morebitnih dolgov in založbo podpornih zahtev, ki so nastale še pred razpustom blagajnice. Kar od premoženja morda ostane, gre tisti blagajnici, kateri zadruga pristopi; ako se pa blagajnica uradoma razpusti, kadar je zadruga konec, se odkaže ta ostanek premoženja tisti občini, v kateri je imela zadruga svoj sedež, ter se določi, kako naj se uporabi.
Na občnem zboru zadružne bolniške blagajne so zastopani gospodarji in pomočniki, toda gospodarji imajo polovico manj glasov nego pomočniki. Gospodarji se dajo lahko na občnem zboru zastopati, dočim pomočniki nimajo te pravice.

§ 121 i.
Določila §§ 121. do 121 h.) veljajo zmislu primerno za tiste zadružne bolniške blagajnice, ki so ustanovljene samo za vajence, z naslednjimi izpremembami.
Upravljanje blagajnic se more v pravih poveriti ali upravnim organom zadruga ali pa posebnim upravnim organom. V tem primeru naj se za zavarovanje posloводства sestavi nadzorovalni odbor, kateremu smejo pripadati samo taki zadruga člani, ki imajo vajence.
Ako se nastavi za upravljanje blagajnice posebni upravni organi (načelnštvo, nadzorovalni odbor, občni zbor), tedaj sestoji občni zbor izključno iz tistih zadruga članov, ki imajo vajence. Člane načelnštva in nadzorovalnega odbora voli v tem primeru občni zbor.
Obstoječe bolniške blagajnice za vajence se morajo v roku, ki ga določi trgovinski minister, določilom tega zakona primerno pre- tvoriti, sicer to izvrši politično deželno oblastvo uradoma.

Razsodiški odbor.
§ 122.
Za poravnavo v § 114., lit. h. oznamenjenih sporov se sestavlja razsodiški odbor.
Pristojnost tega odbora se opira na to, da se mu obe sporni stranki podvržeta pismeno. Kadar se ena stranka obrne do odbora, ne da bi se mu bill obe poprej podvržli, tedaj je njegova pristojnost osnovana s tem, da nasprotna stranka pride vsled povabila pred odbor in prizna njegovo pristojnost.
Posebna pravila, ki jih odobri politično deželno oblastvo, ure- jajo število članov razsodiškega odbora, natančnejša določila o njih